

РЕШЕНИЕ

№ 70

гр. София, 22 май 2017 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в открито съдебно заседание на петнадесети март две хиляди и седемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Капка Костова

ЧЛЕНОВЕ: Евелина Стоянова

Ружена Керанова

при участието на секретар **Марияна Петрова** и

на прокурора **Долапчиев**,

изслуша докладваното от съдия **Капка Костова**

касационно дело № 258 / 2017 година и за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалба на подсъдимия О. Е. Б., чрез защитника му адвокат Б. Б. от АК – гр. П., срещу решение № 540 от 21 декември 2016 година на Софийския апелативен съд, НО, 3-ти състав, по внохд № 845 / 2016 година, с което е изменена в наказателно-осъдителната част и потвърдена в останалата част присъда № 14 от 18 май 2016 година на Пернишкия окръжен съд, постановена по нохд № 323 / 2015 година по описа на този съд.

Жалбата съдържа формално позоваване на всички отменителни основания по чл. 348, ал. 1 от НПК. Изложените в подкрепа данни сочат на оспорване от защитата на доказателствената дейност на предходните съдебни инстанции и на формираните в резултат на тази дейност изводи по фактите, върху които се основава ангажирането на наказателната отговорност на подсъдимия Б. по повдигнатото му обвинение по чл. 302, т. 1 и т. 2 във вр. чл. 301 от НК.

Съответно на това, основното отправено до съда искане е за отмяна на атакувания съдебен акт и оправдаване на подсъдимия по повдигнатото му обвинение, а алтернативното – за намаляване на размера на наложените му наказания.

В съдебното заседание пред ВКС жалбоподателят-подсъдим О.Б. не участва лично, редовно призван. Представява се от защитника си адв. Б., която поддържа касационната жалба при направените в нея възражения и отправени до съда искания.

Представителят на Върховната касационна прокуратура дава заключение за неоснователност на жалбата и оставяне в сила на атакувания съдебен акт.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, като обсъди становищата и доводите на страните и извърши проверка в пределите по чл. 347, ал. 1 от НПК, установи следното:

Първоинстанционният съд е признал подсъдимия О. Е. Б. за виновен в това, че за периода от 05. 09. 2014 година до 21. 10. 2014 година, в гр. Перник, в качеството си на длъжностно лице, заемащо отговорно служебно положение – директор на ..... – гр. П., чрез изнудване посредством злоупотреба със служебното положение, поискал от Л. И. А. – изпълнителен директор на „Р. М. И.“ („.....“) АД – гр. Р., дар – парична сума в размер на 10000 (десет хиляди) лева, за да извърши действие по служба (да продължи срока за изпълнение на дадени от РИОСВ предписания по отношение на дружеството по Протокол № 5/2014 година) и е приел дар – парична сума в размер на 4000 (четири хиляди) лева, които не му се следват, загдето е извършил това действие по служба, поради което и на основание чл. 302, т. 1 и т. 2 във вр. чл. 301 от НК и при условията на чл. 54 от НК, е осъден на три години лишаване от свобода, чието изпълнение е отложено, при условията на чл. 66, ал. 1 от НК, за срок от пет години от влизане на присъдата в сила.

Оправдан е частично по повдигнатото му обвинение във вр. чл. 26, ал. 1 от НК – да е осъществил деянието в условията на продължавано престъпление, както и за това, да е поискал и приел дар, за да не извърши действие по служба – да не състави АУАН на дружеството за неизпълнение в срок на дадените предписания, чрез изнудване посредством злоупотреба със служебното положение.

Присъдена е равностойността на предмета на престъплението в размер на 4000 лева, както и направените по делото разноски, като са възложени в тежест на подсъдимия Б.. Извършено е надлежно разпореждане с веществените доказателства по делото.

В производство, иницирано по протест на прокурор при ОП – гр. Перник и по жалба на защитника на подсъдимия Б., е извършена въззивна проверка на присъдата и е постановено решението, атакувано сега по касационен ред, с което присъдата е изменена, като на подсъдимия са наложени и наказания „глоба” в размер на 10000 (десет хиляди) лева и „лишаване от право да заема ръководна държавна и обществена длъжност” за срок от шест години. Присъдата е потвърдена в останалата ѝ част.

Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена от надлежна страна по чл. 349, ал. 1 от НПК – подсъдимия чрез защитника си, срещу съдебен акт, който подлежи на касационен контрол по чл. 346, т. 1 от НПК – решение на апелативен съд и в предвидения срок по чл. 350, ал. 2 от НПК.

Разгледана по същество, жалбата на подсъдимия Б. е неоснователна.

Във връзка с очертаването на рамката на касационната проверка е необходимо да се отбележи, че въззивният съдебен акт се атакува само от подсъдимия Борисов и само в частта му относно ангажиране на наказателната му отговорност за извършено престъпление по чл. 302, т. 1 и т. 2 от НК. Относно частичното оправдаване на подсъдимия от първоинстанционния съд и възможността за неговата проверка, във въззивното решение (с. 19) са изложени подробни съображения, които следва да бъдат споделени като съответни на данните по делото и на закона, поради което и касационен контрол в тази част на производството не е възможен, а и не е инициран.

Изложените в жалбата възражения срещу решението на въззивния съд могат да бъдат обобщени така:

- първоинстанционният съд е подходил формално и избирателно към доказателствената съвкупност и това нарушение на правилата не е отстранено от въззивния съд;

- игнорирани са показанията на свидетелите И., Б., В., Д., А. и Ш., а показанията на свид. А. неправилно са кредитирани за достоверност, въпреки тяхната противоречивост и неубедителност;

- в резултат на нарушенията в дейността на съда по допускане, събиране и проверка на доказателствата, не е установено извършването от страна на подсъдимия Б. на инкриминираното деяние;

- наложеното наказание е явно несправедливо.

Отправеното с жалбата искане е за оправдаване на подсъдимия по повдигнатото му обвинение.

Предвид съдържанието на касационната жалба, ВКС намира за необходимо да отбележи, че предмет на касационния контрол е решението на въззивния съд. Жалбата не съдържа възражения и конкретни доводи срещу този съдебен акт, а общото недоволство на подсъдимия срещу осъждането му от предходните съдебни инстанции. Фактическите и правни изводи на съдилищата се оспорват с доводи, съдържащи собствена на страната оценка за доказателствената стойност на източниците, най-вече гласните, посочени по-горе, както и с твърдения за игнориране и превратност в доказателствената дейност на съда.

Тези доводи не намират опора в данните по делото и в съдържанието на проверяваното решение. Въззивният съд е изложил убедителни аргументи по основните спорни въпроси по делото – за получаването от подсъдимия Б. на част (4000 лева) от поисканата от него сума (10000 лева), за да извърши конкретно действие по служба – да продължи срока за изпълнение на дадените от РИОСВ предписания и загдето е извършил това действие, което действие е в рамките на правомощията му като длъжностно лице, като деянието е извършено чрез изнудване посредством злоупотреба със служебното положение. Изводите си относно тези фактически обстоятелства съдът е формирал на базата на задълбочена и съвкупна оценка на всички доказателствените източници, не само визираните от защитата, в т. ч. веществените доказателствени средства (ВДС), изготвени при използване на специални разузнавателни средства (СРС), а също и с оглед констатациите и заключенията на техническите експертизи по делото (експерти Г., П., К. – т. 3, л. 3 от ДП, т. 2, л. 13 от ДП и л. 113 от нох дело).

По делото са събрани по предвидения в НПК процесуален ред и оценени по действителното им съдържание необходимите доказателства, които могат да бъдат поставени в основата на съдебния акт. Тяхното съдържание установява по категоричен и несъмнен начин авторството на подсъдимия

Борисов в извършване на престъплението. Защитната му теза, изградена изначално върху отричане на осъществяването на инкриминираното деяние, с основание е отхвърлена от инстанциите, оправомощени да установяват фактите по чл. 102 от НПК, при положение, че е останала доказателствено незащитима. Разборът, анализът и оценката на доказателствените източници, респ. изводите, които произтичат от тях, са аргументирани убедително, макар и не особено пространно от основния съд (л. 155-156 от нох дело, мотиви на присъдата) и въззивната инстанция не е имала причини да не признае фактическата правилност на издадената присъда.

Независимо, в рамките на възложената му от закона цялостна проверка на присъдата, въззивният съд е извършил собствен и изключително подробен доказателствен анализ на всички доказателствени източници (с. 10 - 14 от решението) и е отговорил на всички направени от защитата възражения срещу тяхната процесуална годност и доказателствена достоверност (с. 14 - 18 от същото).

Направеното в жалбата възражение за игнориране на показанията на свидетелите И., Б., В., Д., А. и Ш. няма как да бъде споделено.

Показанията на свид. И. (шофьор по граждански договор в РИОСВ – гр. П.), депозиран в съдебно заседание на 07. 12. 2015 година пред първоинстанционния съд (протокол на л. 50 - 51 от нох дело), са анализирани детайлно от съда не само с оглед собственото им съдържание и констатираните противоречия с показанията на свидетеля пред разследващите органи, но и съобразно заявеното относно същите обстоятелства от свидетелите Ш. и А. (с. 15 - 16 от въззивното решение). След приобщаването на показанията на свид. И. от досъдебното производство чрез прочитането им по реда на чл. 281, ал. 4 от НПК, същият е заявил, че поддържа заявеното от него пред разследващите органи, както му е прочетено. Показанията на свидетеля са обсъдени подробно и в светлината на твърдението на защитата на подсъдимия, направено и с касационната жалба, за негово болестно състояние по време на депозиране на показанията и поради това – липса на осторожност по отношение на съдържанието на протокола за разпит. Тези възражения с основание са отхвърлени като неоснователни с оглед данните по делото за липса на здравословен инцидент като заявления и значителна

отдалеченост във времето на разпита от негово усложнено здравословно състояние.

Показанията на свидетелите Б. (управител на финансова къща „С.“), В. и Д. (главни експерти в РИОСВ-гр. Перник), също не са останали във вниманието на съда, а са обсъдени по действителното им съдържание и с оглед останалите доказателства по делото (с. 16 - 17 от решението на въззивния съд). Техният анализ позволява да се приемат за несъмнено установени обстоятелствата, свързани с извършената в „Р....“ - гр. Р. планова проверка през лятото на 2014 година, с дадените в резултат на проверката четири предписания на „Р.“, с хода на тяхното изпълнение и в крайна сметка – с инкриминираното по делото продължаване на срока за изпълнение на три от тях, извършено по указание на подсъдимия Б. в качеството му на директор на РИОСВ (показания на свидетелите В. и Д. на л. 52 - 53 от нох дело). Показанията на свид. Б. и данните от предадените от нея регистрационен дневник и записи от охранителни камери, позволяват направените от съда изводи за извършената от свид. Ш. обмяна в евро на дадените от свид. А. първи 2000 лева за подсъдимия Б., чрез посредничеството на свид. И..

От особено значение за установяване на обстоятелствата от предмета на доказване по делото, са показанията на свид. Л. А. – изпълнителен директор и член на УС на „Р....“ . – гр. Р.р. Анализът и оценката на съда за доказателствена достоверност на тези показания са особено внимателни и прецизни, именно с оглед тяхното значение за установяване на обективната истина в процеса (с. 13 - 14 от решението). Не намира подкрепа в съдържанието на въззивния съдебен акт твърдението на защитата за едностранчивата им и необективна оценка, най-вече в насока на обосноваване на обвинителната теза по делото, поради заинтересованост на свидетеля от изхода му. Особен акцент е поставен от защитата върху обстоятелствата, свързани с разговора между подсъдимия и свид. А., състоял се в заведението „Е.“, в който разговор свидетелят предложил на подсъдимия да напише размер на парична сума върху салфетка. На мястото са присъствали и свидетелите Д. и А. (показания на л. 50 и л. 54 от нох дело). Провеждането на срещата и съдържанието на разговорите са анализирани и обсъдени подробно от съда и не само с оглед показанията на свид. А., но и тези на другите двама свидетели, на съдържанието на ВДС, изготвени при използване на СРС и като цяло – при

проследяване в пълнота на хронологията на инкриминираните действия и проведените разговори между подсъдимия и свидетеля, а не изолирано от цялостната фактология, както е направено това от защитата в касационната жалба (с. 8, с. 13 - 14 от решението). В резултат на този анализ е формиран надлежния извод за липсата на инициатива от страна на свид. А. за предоставяне на парична сума на подсъдимия Б., с цел разсрочване изпълнението на дадените предписания поради тежкото финансово състояние на дружеството.

Така че, от съдържанието на контролирания съдебен акт е видно, че доказателствата, произтичащи от всички доказателствени източници, са проверени относно тяхната относимост, достоверност, взаимна връзка и противоречивост. Не се установяват заявените в касационната жалба нарушения в доказателствената дейност на съда, поради което релевираното отменително основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК не е налице.

Към надлежно установените факти е приложена съответната материалноправна норма, което обуславя законосъобразността на контролирания съдебен акт. Съдът правилно е приел, че е с деянието си подсъдимият Б. е осъществил състава на престъплението по чл. 302, т. 1 и т. 2 във вр. чл. 301 от НК. Към инкриминирания период подсъдимият е имал качеството на длъжностно лице – директор на РИОСВ – гр. П., заемащо отговорно служебно положение. Той е поискал неследващата му се парична сума от 10000 лева, като след настояване в рамките на двумесечни разговори, СМС-и и срещи със свид. А., на два пъти е получил общо сумата от 4000 лева. Задържан е от разследващия екип, заедно със свид. Ш., при получаване на втората сума от 2000 лева, в банкноти по 100 лева, белязани по предвидения в закона ред. Поискването и получаването на сумата е било за да извърши конкретно действие по служба, което действие е в рамките на неговите правомощия – да удължи сроковете за изпълнение на дадени предписания от „Р.“ – гр. Р. и е било извършено преди получаването на паричната сума. За получаването ѝ е изнудил директора на дружеството – свид. А., посредством злоупотреба със служебното си положение.

В подкрепа на формално заявеното отменително основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК, в касационната жалба са посочени доводи за наличие на смекчаващи отговорността на подсъдимия Б. обстоятелства, които са надлежно

отчетени при индивидуализацията на наложените му наказания – липсата на предходни осъждания, дългогодишната му трудова дейност в РД „Гранична полиция”, за която е награждаван, добрите му характеристични данни, семейното му положение и здравословно състояние. При тези обстоятелства, наказанието лишаване от свобода е определено при минимално предвиденото в закона – за срок от три години, чието изпълнение е отложено за срок от пет години, при условията на чл. 66 от НК. Във връзка с декларираната явна несправедливост на наложеното наказание, в жалбата липсва конкретно отправено искане, но изводимо от лаконичното изброяване, се претендира смекчаване на наказателноправното положение на подсъдимия, което в случая би било възможно единствено при определяне на наказанието при условията на чл. 55 от НК. Данните по делото не сочат на наличие на предпоставките по тази норма на закона. Правилата на чл. 55 от НК се прилагат по изключение, когато случаят е значително по-лек от типичните, обхванати от престъпния състав и справедливостта на отговорността би била компрометирана дори и с най-лекото, предвидено в закона наказание. Процесният случай не попада в посочената хипотеза и изводите за това намират опора в данните по делото за обстоятелствата, относими по чл. 36 и чл. 54 от НК, които са съобразени и оценени обективно.

Въззивният съд е имал основание да наложи на подсъдимия Б. наказанията глоба и лишаване от право да заема ръководна държавна и обществена длъжност, доколкото те са кумулативно предвидени за това престъпление, наред с лишаването от свобода и е налице съответен въззивен протест на прокурора за налагането им. Размерът и срокът на тези наказания са определени при същите обстоятелства, надлежно обсъдени и относно наказанието лишаване от свобода, като размерът на наказанието „глоба” е съобразен освен с тях, и с данните за имотното състояние на подсъдимия, липсата на трудова ангажираност към момента и семейните му задължения, както изисква разпоредбата на чл. 47 от НК. Наказанията не разкриват очевидно несъответствие на обществената опасност на деянието и дееца, на смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства, както и на целите по чл. 36 от НК, по смисъла на чл. 348, ал. 5, т. 1 от НПК.

Предвид изложените съображения и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 540 от 21 декември 2016 година на Софийския апелативен съд, НО, 3-ти състав, по внохд № 845 / 2016 година.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.